

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GÓRNOŚLĄZAK

wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie
3.— zł.

Przez lud — dla ludu!

Redakcja i Administracja: Katowice, św. Stanisława 4
Telefon 1414 i 156 — P. K. O. Katowice 304540

ZA OGŁOSZENIA.

placi się 20 gr za wiersz milim. Wiersz reklamowy 70 gr.
Na pierwszej stronie 80 groszy.

Nr. 28

Katowice, sobota 4-go i niedziela 5-go lutego 1933 r.

Rok 32

Kartele.

Nie będziemy dalecy od prawdy, jeżeli zaryzykujemy twierdzenie, że w Polsce, a specjalnie na Śląsku najbardziej obok kryzysu zniechęconym słowem są kartele, które niby apokaliptyczne potwory rozsiadły się na naszym organizmie gospodarczym, wysysając z niego ostatnie soki i tamując wszelkie jego zdrowe odruchy. W ślepej pogoni za zbójcejskimi zyskami, wyzbyły się owe niby gospodarcze organizacje wszelkich skrupułów, etyki i poczucia uczciwości.

Jak społeczeństwo ocenia rolę wszelkich karteli, najlepiej daje się wyczuć z obrad komisji sejmiku warszawskiego nad budżetem ministerstwa przemysłu i handlu i z głosów poszczególnych posłów. Pozwólmym przeto im mówić.

Posel Sanojca z klubu prorządowego bez ogródek stawia kartele pod pręgierz, mówiąc, że „zapewniano nas o wyższych cenach rolniczych, a ceny są niskie, tylko ich (t. j. karteli przyp. red) ceny się trzymają. Całe społeczeństwo na kartele jest wściekle. Wszyscy przemawiali tu grzecznie, ale kartele nie rozumieją innej mowy, jak tylko drąg żelazny...“ Również żyd poseł Rosmarin atakował kartele, twierdząc, że od pierwszej chwili szły one po linii najslabszego oporu i zamast zorganizować przemysł chwyciły za gardło konsumenta... Posel Wojciechowski (B. B.) w ten sposób ujmuje zagadnienie karteli: „Słusznym jest pogląd, że w sprawie niżki cen społeczeństwo dzieli się na dwa obozy: w jednym znajdują się ekonomiści i reszta społeczeństwa, a w drugim przywódcy przemysłu kartelowego. Wobec tego dziwić się należy, że dyskusja na ten temat toczy się w społeczeństwie tak długo i z terenu słów nie weszła jeszcze na teren działania. Nie można już dłużej czekać na zrozumienie i przejawy dobrej woli w przemyśle skartelizowanym. Widzimy raczej, że chce się on izolować od reszty społeczeństwa, że wzmacnia się jednolity i nie do pokonania front, a jednak front ten przez społeczeństwo musi być przelamany. Gdy do niedawna przeciw kartelowi występowali raczej wolontariusze - ochotnicy — to obecnie społeczeństwo stanowi już regularną armię i nasz minister-general musi przeciwstawić frontowi karteli, mających swoich generalów, jednolity front całego społeczeństwa. W ostatnim roku obserwujemy duży postęp, a jeśli mimo to zarzuca się jeszcze, że akcja ma zbyt wolne tempo — to trzeba przypomnieć, że ta powolność jest gwarancją powodzenia i da pożądaną efekt końcowy. Akcja wchodzi obecnie w okres decydujący i bitwa rozstrzygająca wkrótce musi być rozegrana... Wyjście jest tylko jedno: albo kartele dostosują się do niższej stopy całego społeczeństwa i zejda z koturnu, na jakim dotychczas znajdują się, albo jeśli tego nie uczynią — musi dojść do rozwiązania karteli, co wywoła automatyczne wyrównanie cen.

Posel Tebinka (B. B.) poświęca swą uwagę przemysłowi węglowemu oraz jego szkodliwej polityce, stwierdzając w zakończeniu, że „akcje niżki cen należy rozpocząć od węgla“. Przeciw kartelom wygłosił obszernie przemówienie ró-

Przyjazne odgłosy we Francji przemówienia ministra Becka w Genewie.

Paryż. Prasa francuska w depeszach z Genewy zamieszcza obszernie streszczenia i urywki z wczorajszego przemówienia ministra Becka. Pod tytułem „Energiczny protest polskiego ministra spraw zagranicznych“ „Le Petit Parisien“ zamieszcza korespondencję swego przedstawiciela w Genewie. Fakt, że serja pretensyj niemieckich przekroczyła już miarę, nadarzył min. Beckowi doskonałą okazję do wyraźnego oświadczenia przedstawicielowi Wilhelmstras-

se, von Kellerowi, że ma tego dość i nie myśli Niemcom ułatwiać gry. — pisze wspomniany korespondent. Stanowczy deklaracja polskiego ministra oraz jednomyślne potępienie stanowiska Niemiec, które znalazło wyraz w solidarnym zaleceniu sposobu rozwiązania kwestji, proponowanego przez Nagaokę, wywołało silne wrażenie, do czego przyczyniło się również niemało powołanie Hitlera na stanowisko kanclerza Rzeszy. „Echo de Paris“ zamieszcza notatkę

o wystąpieniu Min. Becka p. t. „Polska wysuwa w Lidze kwestję mniejszościową“, zaznaczając, iż oświadczenie polskiego ministra uzyskało aprobatę większości delegatów.

„Le Journal“, pisząc o wczorajszym posiedzeniu w Genewie, zaznacza, że raz jeszcze miało się sposobność uczestniczyć w widowisku pełnym ironji, jakże przedstawiał protest niemiecki. Dziennik zaznacza, iż nie należy się dziwić, że nazajutrz po objęciu władzy przez Hitlera, Niemcy podwoiły swój opór.

„L'Ordre“ konstatuje, że Min. Beck odkrył knowania Niemców, wykorzystując dla swoich własnych celów traktaty mniejszościowe.

„La Republique“ stwierdza, że Min. Beck bronil w Radzie Ligi polskiej reformy agrarnej, której nie da się nic zarzucić.

Genewa. Mowa min. Becka wygłoszona na terenie genewskim postawiła przed oczyma Rady Ligi Narodów w jasnym świetle zagadnienie mniejszościowe. Minister Beck podkreślił silnie zasadnicze stanowisko Polski w sprawie wiecznych skarg mniejszości niemieckich i powiedział bez obsłonek, że akcja niemiecka w obronie mniejszości na terenie Ligi ma cele wyłącznie polityczne. Efekt przemówienia ministra Becka był bardzo duży.

Zamykają drogę do parlamentu drobnym partjom.

Berlin. Wczoraj wydane zostało rozporządzenie prezydenta Rzeszy, zmieniające dotychczasową ordynację wyborczą do Reichstagu. Najważniejszym postanowieniem jest przepis, przewidujący, że niereprezentowane dotychczas w Reichstagu grupy polityczne, zgłaszając listy kandydatów, zebrać muszą pod niemi w jednym okręgu conajmniej tyle głosów, ile trzeba na przeprowadzenie 1 posła, tj. 60 tys. podpisów (przedtem wystarczało 500 podpisów).

P. K. O.

**Centrala w Warszawie
i jej oddziały w Krakowie,
Katowicach, Lwowie**

załatwiają najszybciej i najtaniej

inkaso weksli i in. dokumentów wierzytelnościowych

płatnych we wszystkich miejscowościach Rzeczypospolitej Polskiej.
Zainkasowane kwoty zalicza P. K. O. bezpośrednio i niezwłocznie
na konta czekowe zleceniodawców.

Miejsce Polski w Radzie Ligi jest koniecznością.

Genewa. Komitet reformy systemu wyborów do Rady Ligi kontynuował swe prace. W toku dyskusji jeden z obradujących zapytał lorda Cecila w sprawie państw, zajmujących obecnie w Radzie miejsca półstałe t. j. Polski i Hiszpanji. Lord Cecil odpowiedział, że utworzenie miejsc półstałych nastąpiło ze względu na konieczność respektowania

pewnych wyższych racji i to nie w interesie samego państwa, o które chodzi, lecz w interesie Ligi Narodów. Obecny stan rzeczy odpowiada całkowicie wymaganiom rzeczywistości politycznej. W toku tej dyskusji delegat polski Raczynski zgłosił propozycję, by w przyszłości wybory do Rady były jawne.

wniez poseł Czernichowski (B. B.): Nie-tyle forma karteli — oświadczył on, — która w wielu wypadkach jest konieczną w naszym życiu gospodarczym, ile ich działalność i polityka gospodarcza jest zła. Kartele w Polsce dają do usunięcia konkurencji i trzymania cen, nie realizując innych celów, jak tańszy zakup surowców, obniżenie kosztów produkcji, produkowanie lepszego towaru, zdobywanie rynku, a przedewszystkiem dostarczanie tańszego towaru. Polityka gospodarcza karteli jest jednostronna. Tymczasem niżka cen jest kluczem wyjścia z sytuacji. W ostatnich czasach dzięki wysiłkom Rządu akcja niżki cen dała pozytywne rezultaty w wielu dziedzinach.

Za granicę niżki cen uważa się granicę rentowności. Należy podnieść konieczność rewizji dotychczasowej kalkulacji rentowności. Poza robocizną, świad-

zeniami socjalnymi i t. d. składają się na nią i inne elementy, jak administracja i koszty ogólne, forma odprowadzania zysków drogą wysokiego oprocentowania wierzytelności, pochodzących od akcjonariuszów lub central zagranicznych, które winny być właściwie kapitałami akcyjnymi lub wysokich płac, kosztów wysokich opłat i odszkodowań za niezdolne do produkcji zakłady oraz unieruchomione.

Są takie wypadki w przemyśle kartelowym, że inicjatywa do niżki z wewnątrz jest ciężka, np. wysokie pensje lub wysokie oprocentowanie wierzytelności zagranicznych. W tych wypadkach „mechaniczna“ niżka dobrze zrobi. Należy więc nie tylko od strony kosztów produkcji, ale i z zewnętrznej zrobić swoje.

Oto byłoby kilka głosów, jakie padły ze strony poselskiej podczas dyskusji

nad budżetem ministerstwa przemysłu i handlu. Ocena roli karteli w naszym życiu gospodarczym jest tak ponura, że kwestja ich istnienia musi stanąć pod znakiem zapytania. Nie można bowiem dalej bezkarnie tolerować grabarzy przemysłu polskiego. Uważamy, że wniesiona do sejmiku przez rząd ustawa kartelowa nie wyczerpuje wszystkich sposobów zduszenia tej hydry nowoczesnej, tu należy przemówić do karteli drągiem żelaznym — jak słusznie powiedział poseł Sanojca — innej mowy one nie rozumieją.

Do zagadnienia karteli powrócimy jeszcze w jednym z najbliższych numerów naszej gazety, trudno bowiem w jednym skromnym artykule dostatecznie scharakteryzować działalność i katastrofalne następstwa ich gospodarczej polityki.

Czekajcie z zakupnem!

Białe tygodnie firmy Bobrek rozpoczynają się w środę 1-go marca. Przewyższymy z pewnością wszelkie oczekiwania.

Dom Towarowy firmy **BOBREK** Sp. z o.o. **Katowice** ulica Pożyczna nr. 10

Przygotowania do wyborów w Niemczech już się rozpoczęły.

Hitler na czele swej listy.

Berlin. Partja narodowo-socjalistyczna rozpoczęła kampanję przedwyborczą. W obecności Hitlera odbył się w Berlinie zjazd przywódców okręgowych stronnictwa dla ustalenia wytycznych kampanji. Referat o taktyce i technice walki wyborczej wygłosił naczelny kierownik propagandy narodowo-socjalistycznej dr. Goebbels, zapowiadając zastosowanie wszelkich środków technicznych i rozporządzalnych sił. Hitler w oświadczeniu swem stwierdził, że narodowi socjaliści muszą obecnie rozpocząć walkę pozytywną, prowadząc gwałtowny atak i nie dając przeciwnikom czasu do obrony. Hitler stanie osobiście do tej walki i kandydować będzie na czele list narodowo-socjalistycznych we wszystkich okręgach wyborczych.

Również partja centrowa podjęła przygotowania do kampanji przedwyborczej. Czwartkowe posiedzenie frakcji w Reichstagu poświęcone było wyłącznie tej kwestji. Walkę przedwyborczą zapoczątkuje prałat Kaas przemówieniem programowym na niedzielnym zjeździe stronnictwa.

Socjaldemokraci ogłosili w „Vorwaerts“ pierwszą odezwę wyborczą, w której wysuwają hasło: „Front wolności przeciwko frontowi harcuburskiemu“.

Papen również kandyduje.

Berlin. Prasa donosi, że wicekanclerz Papen podobnie jak kanclerz Hitler zamierzają kandydować w obecnych wyborach do Reichstagu. Papen ma być wystawiony w jednym z okręgów Zachodnich Niemiec jako kandydat czołowy z listy niemieckonarodowej.

Przewidywania wyborcze.

Berlin. Prasa demokratyczna komentując rozpisanie nowych wyborów stwierdza, że gabinet Hitlera idzie na spekulację. Wybory mają bowiem na celu przysporzenie hitlerowcom i partji Hugenberg 51 mandatów, aby niezależnie się w ten sposób od innych partji. Będzie to nie jawna dyktatura jednej, ale zakonspirowane rządy reakcyjne dwu partji, o tym samym charakterze, co wkońcu na jedno wychodzi.

Krwawy posiew.

Berlin. W Wanne w Nadrenji, w czasie starcia między pochodem narodowych socjalistów a komunistami doszło do strzelaniny, zaatakowana policja dała salwę do tłumu. Pięć osób, z których cztery, jak się okazało, należą do partji komunistycznej, odniosło rany postrzałowe.

Królewiec. Wczoraj w godzinach

popołudniowych komuniści urządzili manifestację na głównych ulicach miasta. Mimo wyraźnego zakazu policji, demonstranci usiłowali przeszkodzić ruchowi ulicznemu, zatrzymując samochody i obalając je. W najbardziej ruchliwych punktach miasta dano szereg strzałów, przyczem raniono szereg osób. W innych punktach miasta doszło również do starć między policją a demonstrantami, w wyniku których oficer policji, 2 policjantów, oraz 3 hitlerowców zostało ciężko poranionych. Policja jest w ostrym pogotowiu.

Niema porozumienia z centrum.

Berlin. Półoficjalnie stwierdzają, że w czasie rokowań z centrum kanclerz Hitler zwrócił się do przedstawicieli centrum prałata Kaasa z zapytaniem, czy stronnictwo jego zgodziłoby się na odroczenie Reichstagu na okres 1 roku. Na żądanie to centrum postawiło kanclerzowi szereg warunków, ujętych w formie pytań co do zamiarów rządu. Wówczas Hitler wystosował pismo do prałata Kaasa zamykające pertraktacje, a oświadczając, że wysunięte pytania traktuje jako zajęcie przez centrum odmownego stanowiska.

Z kryzysowego cmentarzyska w przemyśle

W dniu wczorajszym odbyły się zapowiedziane przez nas, a pierwotnie odłożone, pertraktacje między przedstawicielami przemysłu śląskiego i przedstawicielami organizacji zawodowych pracowników umysłowych w sprawie zawieszenia szczeblowania. Do porozumienia nie doszło. Związki zawodowe bowiem zakwestjonowały merytorycznie rozpatrywanie sprawy, ponieważ umowa taryfowa nie została wypowiedziana. Należy przypuszczać, że spór ten będzie rozpatrywany na Komisji Pojednawczej i Arbitrażowej.

W związku z prowadzeniem pertraktacji w sprawie obniżenia stopni szczeblowania, dyrekcja kopalni „Wirek“ terroryzuje swoich pracowników umysłowych, żądając wyrażenia zgody na obniżenie trzech stopni starszeństwa wstecz od 1 stycznia 1933 r.

Wczoraj zastępca komisarza demobilizacyjnego p. inż. Seroka prowadził konferencję w sprawie wniosku redukcyjnego Sp. Giesche, która chce zredukować dwa tysiące robotników ze swoich szybów. Na konferencji przedstawiciel Spółki Giesche motywował wniosek zmniejszeniem się eksportu węgla. Inż. Seroka uznał motywów za niedostateczne do uzasadnienia wniosku redukcyjnego. Sprawa będzie wobec tego jeszcze raz przedmiotem obrad po dostarczeniu przez Spółkę uzupełniającego materiału dla poparcia wniosku, poczem odbędzie się badanie na miejscu.

Kierownictwo kopalni Radzionków (powiat Tarnowskie Góry) zgłosiło do komisarza demobilizacyjnego wniosek o zgodę na redukcję 400 robotników i 15 urzędników.

Rezerwy kasowe zapewniają nam równowagę budżetu.

Warszawa. Na wczorajszym posiedzeniu sejmu przemówił sprawozdawca generalny poseł Miedzinski. Zjawiska, które zaliczamy do powodów deficytowości gospodarki państwowej, są dwójakiej natury: wewnętrznej i zewnętrznej. Pierwsze, to zachowanie równowagi między produkcją a spożyciem, drugie załamanie się międzynarodowego obiegu złota, oraz wymiany towarowej. Prócz tego istnieje jeszcze kryzys zaufania, wynikający z powodu braku poczucia bezpieczeństwa i obawy nowej wojny, to też wydatki na obronę państwa komisja budżetowa pozostawiła bez zmiany. Nie są to obawy teoretyczne, albowiem niektóre silne państwa sąsiednie dają wyraz niemasko-

wany swoim dążeniami do ponownego zaboru ziem swych sąsiadów. Przebieg rokowań z Ameryką okaże, czy U. S. A. ocenią nasze argumenty i czy będziemy mogli skreślić około 130 milionów, przeznaczonych na spłatę długów. Niedobór nasz da się usunąć z rezerw skarbu. Wierzymy, że wydatki dadzą się zmniejszyć o 130 milionów na obsługę długów zagranicznych, na dzień 1. IV. saldo dodatnie rezerw skarbowych wyniesie 170 milionów złotych, a zatem otrzymujemy 300 milionów złotych zmniejszenia deficytu, a pozostałe 100 milionów też się da usunąć przez sięgnięcie do kredytu wewnętrznego. Po przemówieniach mówców opozycyjnych zakończono dyskusję. Następnego posiedzenie dziś.

Przy cierpieniach pecherzyka żółciowego i wątroby, kamieniach żółciowych i żółtacze, naturalna woda gorzka Franciszka-Józefa znakomicie ułatwia trawienie. Zalecana przez lekarzy. Zadać w aptekach i drogeriach.

Przedstawiciela Polski w Moskwie przyjęto z wielkimi honorami.

Moskwa. Nowomianowany poseł Rzeczypospolitej Polskiej w Moskwie Minister Łukasiewicz złożył na Kremlu listy uwierzytelniające na ręce prezesa C. K. W. Z. S. R. R. p. Kalinina. Audjencja odbyła się w wielkim pałacu Kremlu. Przy wejściu p. minister Łukasiewicz odebrał raport od dowódcy warty honorowej. Podczas wręczania listów uwierzytelniających asystowali ze strony Polski radca poselstwa p. Sokolnicki, attache wojskowy pułk. Kowalewski, radca handlowy Zmigrodzki i attache poselstwa p. Kałuski.

Ze strony sowieckiej byli obecni sekretarz C. K. W. Jenukidze, zastępca komisarza ludowego spraw zagranicznych Krestinskij, członek kolegium komisarjatu ludowego spraw zagranicznych Stomoniakow, dyrektor protokołu dyplomatycznego Florynski i jego zastępca Szyłow, kierownik referatu polskiego w komisariacie ludowym spraw zagranicznych Konic oraz komendant wojskowy Kremlu Peters.

Po wręczeniu listów uwierzytelniających p. minister Łukasiewicz przedstawił p. Kalininowi członków poselstwa, poczem został przyjęty na prywatnej audjencji.

Generalna obniżka płac w przemyśle niemieckim.

Berlin. Związek właścicieli kopalń zagłębia Ruhry wypowiedział na dzień 31 marca umowę taryfową w górnictwie. Cała prasa lewicowa komentuje tę wiadomość jako zapowiedź wielkiej akcji w górnictwie i ciężkim przemyśle, zmierzającej do daleko idącego obniżenia płac robotniczych. Wiadomość ta wywołała duże poruszenie wśród organizacji robotniczych. Zarówno socjaliści jak i chrześcijańskie związki zawodowe ogłaszały ostre odezwy przeciw akcji przemysłowców.

W Rumunii każdej chwili może być ogłoszony stan wyjątkowy.

Bukareszt. Izba przyjęła projekt ustawy, zaproponowanej przez ministra spraw wewnętrznych, a zezwalającej na ogłoszenie w państwie w każdej chwili, w której tego zajdzie potrzeba, stanu wyjątkowego na maksymalny przeciąg 6-ciu miesięcy. Ustawa motywowana jest ostatnimi wypadkami i manifestacjami, zakłócającymi spokój w kraju. Minister spraw wewnętrznych podkreślił, że jest to środek zapobiegawczy, pozwalający państwu rozporządzać wszelkimi możliwościami dla utrzymania pokoju w kraju.

Książę Kandos

POWIEŚĆ.

20)

(Ciąg dalszy.)

— Czegóż, najdroższy?

— Ach, nic. Myślę, że masz słuszną toż z twojem przypuszczeniem, wszystko jest mi nad wyraz przykrem.

— Będzie to inaczej niedługo, najdroższy. Od czasu naszego zamążpójścia staram się usilnie otworzyć jej oczy na twe przymioty i na twe do niej przywiązanie.

— Czyż to nie jest dziwnem, że ciebie właśnie, która zajmujesz miejsce jej matki, kocha tak czule?

— Tak, przynajmniej, że to dziwne, ale młode dziewczyny nie zdają sobie czasem sprawy ze swych sympatyj i antypatyj. Byłyśmy już przyjaciółkami, o ile na to pozwalała różnica lat dziesięciu, zanim poznałam ciebie. Matka jej umarła oddawna, gdyż wrócił do ojcowskiego domu, nie może mi więc zarzucać, że weszła matce jej w drogę, że jej wydarła twą miłość. Ale pocóż męczę się tem tłumaczeniem? Anna jest zakochaną, i to wyjaśnia zmienność jej humoru i wszystko fantazje.

— Znam przedmiot jej miłości i nie sprzeciwiam się temu związkowi. Nie-

chaj przyjdzie i prosi o jej rękę, a dam mu ją z ochotą.

— Tak, wiem, żeś dla niej zawsze dobry. Jesteś też dość bogatym, nieprawda, aby dać córce wystarczający dla nich obojga majątek? I ty nie uważałeś na majątek przy twoim wyborze?

Czoło księcia zaszepiło się znowu przy poprzednich wyrazach żony.

— Dlaczegoż się nie oświadcza? — zapytał potem nie zastanawiając się nad kwestją pieniężną.

— Nie wiem, jest to tajemnicą pomiędzy nią a Gastonem. Zapewne z nieśmiałości, obawy, dumy, lub innej jakiejś przesadzonej idei. Zakochani tworzą sobie czasami bardzo chętnie przeszkody. Ale, ale, Pawle, wpadło mi na myśl, gdybyś im sam wyszedł na wół drogi, gdybyś zaprosił do siebie młodego człowieka, i napomknął mu, że byłby ci miłym na zięcia? Nie jest to w zwyczajny, ale cóż z tego, jeśli do dobrego prowadzi!

— Jeśli sobie tego życzysz?

— Naturalnie, że sobie życzę.

— Jeśli się nie mylę, nie pokazał się młody człowiek od dwóch dni w pałacu! — rzekł książę z roztargnieniem.

— Słusznie, ani jego, ani pana Bernarda od dwóch dni nie widać. Nieobecność drugiego wcale mnie zresztą nie gniewa, bo jest mi nawskroś niesympa-

tycznym, tak, jeśli mam prawdę wyznać, nieznośnym, odrażającym. Z duszy bym się cieszyła, żeby ze swej wycieczki nie wrócił.

Przy tych słowach pobladł książę nagle, zachwiał się, a po całym jego ciele przeszedł dreszcz febryczny.

XII.

— Co tobie, Pawle? — zapytała młoda kobieta z obawą. — Czy słowa moje cię zraniły?

— Nie, nie! — wyjąkał książę, siląc się widocznie ukryć gwałtowne zmieszanie.

— O Pawle, Pawle, przebac mi! jestem nierozsądna, wiem przecie, że go lubisz, że żyliście razem oddawna, jeszcze w czasach, gdzie ci się tak źle wiodło. Proszę, nie rób sobie nic z mego gadania. Mimo, że nie sympatyzuję z nim, nie wypływa stąd jeszcze, aby był niedobrym. Ty znasz go lepiej odemnie, a kto się tobie podoba, powinien się i mnie podobać. Nie pokazałam mu też nigdy, że mi jest niemiłym.

— Tak, najdroższa, wiem, że zawsze byłaś dla niego uprzejmą i wyrozumiałą na jego słabostki i błędy. Ale... nie troszcz się o niego, niech on robi, co chce, bo widzisz, moje dziecię... nie mogę... nie powinienem go odprawić, jest mi potrzebny...

— Drogą Pawle, nie tłumacz się, to mnie zawstydzą. Mówmy o czem innym — prosiła Janina — widocznie chcąc załagodzić i zatrzeć niezręczność swoją w naruszeniu niemiłego księciu tematu. Otóż jak widzę, nie czytałeś jeszcze dzienników!

— Codopiero przyniesiono je, kilka sekund przed twojem wejściem.

Janina wzięła jedną z gazet i poczęła przebiegać oczyma łamy, aby znaleźć jakie sprawozdanie lub nowinę, mogącą zająć i rozerwać księcia.

— Zdaje się, że popełniono znowu morderstwo — mówiła z oczyma zwróconymi na gazetę. — Przechodzi to zupełnie zakres mego pojęcia, jak można zabić człowieka... wyobrażam sobie zawsze, że zbrodniarze nie są ludźmi, ale, że należą do jakiegoś podrzędnego gatunku stworzeń.

— Sądziś zanadto surowo Janino, — rzekł książę głuchym prawie głosem. — Zbrodnia jest czasem niczem innym, jak nieszczęściem, koniecznością, lub fatalnem zrządzeniem losu. Ale powiedz mi, o jakiej to zbrodni piszą w gazecie? — dodał szybko, nie pozwalając żonie zapuszczać się w dalszą na ten temat dyskusję, zaglądając przez jej ramię do dziennika.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Kronika bieżąca

Sobota

4

lutego

Św. Andrzeja, Cors-
niego, biskupa wy-
znawcy.

Św. Wercyniki pan-
ny.

Kalendarz słowiański: Witosława.

Jutro niedziela, 5 lutego: Św. Agaty,
panny i męczenniczki.

W poniedziałek, 6 lutego: Św. Do-
roty, panny i m.

Wschód

Zachód

Słońca o godz. 7.14; o godz. 16.43.
Księżyc o godz. 10.40; o godz. 3.09.

Z historii śląskiej.

4 lutego. 1552. Po objęciu księstw ra-
ciborskiego i opolskiego przez królową-
widowę Izabelę węgierską, opiekunki
syna jej Jana Zygmunta, złożyły stany
i poddani na zamku w Opolu przysięgę
wierności. — 1692. Franciszek Euze-
bjusz II hr. Oppersdorff sprzedał młyn
w Kuźni w pow. strzeleckim Krzyszto-
fowi Andrjaskowi za 60 talarów. — 1785.
Ponieważ miasto Racibórz nie mogło się
doczekać na zegar wieżowy, zamówiony
u ślusarza Miki, zleciło wykonanie tego
ż zegarmistrzowi Józefowi Fiszerowi
w Strzelcach za 350 tal. — 1806. W Ra-
ciborzu udusili się małżonkowie Wun-
szowie czadem węglowym. Pierwszy
wypadek tego rodzaju, gdyż opalenie
węgłem było jeszcze nowością. — 1920.
Wyszła ustawa o radach zakładowych
(Betriebsrätegesetz).

5 lutego. 1423. Książę-biskup Konrad
wrocławski, wyniósł kościół farny w
Zielonej Górze do godności probostwa
klasztornego kanoników augustjanów w
Żeganiu. — 1872. W powiatach Pszczy-
na — Rybnik odbyły się ponowne wy-
bory do parlamentu z powodu unieważ-
nienia poprzednich wskutek protestów
liberalno - rządowych. Zwyciężył zno-
wu kandydat ludowy, ksiądz Müller.

W roku: 1547. Po śmierci księcia li-
gnickiego Fryderyka II, wziął najstar-
szy syn jego Fryderyk III Lignice i Zie-
blice. Młodszy syn Jerzy II, mąż Barba-
ry brandenburskiej wziął Brzeg i Wo-
łów. — 1548. Ferdynand, król czeski od-
zyskał księstwo żeganiańskie. Na całym
Śląsku zniósł wszystkie drukarnie z wy-
jątkiem jednej we Wrocławiu, którą pod-
dał duchownej kontroli, by nie druko-
wała protestanckich ksiąg.

Na św. Agatę.

(5 lutego).

Święta Agata, panna i męczenniczka.
żyła około roku Pańskiego 250, za cza-
sów cesarza Decjusza i sędziego Kwinc-
cjana. Bito ją po twarzy, wrzucono do
więzienia, torturowano, obcięto piersi i
tarzano po skorupkach i rozpalonych wę-
glach. Po takich mękach modłać się w
więzieniu oddała ducha Panu.

Katania (miasto w Sycylii) wzywa
pomocy tej świętej męczenniczki w cza-
sie wybuchów ognia wznoszącego się z
góry Etny, skąd Agata odbiera cześć ja-
ko patronka od ognia.

Sól świętej Agaty
Broni od ognia chaty.

W dniu św. Agaty bywa po niektó-
rych kościołach sól święcona, którą —
jeżeli powstanie pożar od pioruna — rzu-
cają wieśniacy w ogień, przyznając jej
moc gaszenia pożaru.

W dzień św. Agaty,
Jeśli słonko przez okno zajrzy ci do
chaty,
Wiosenka w świat wygląda z za zimo-
wej kraty.
(Ze zbiorów redaktora).

— Czy należysz już do organizacji
przeciwalkoholowej? Chodzi o to, aby
wszyscy zwolennicy trzeźwości narodu,
których są niewątpliwie całe miliony,
zrozumieli swój obowiązek obywatelski
i wstąpili do istniejących już organiza-
cji przeciwalkoholowych. Są różne ty-

Wielka wygrana losu dla każdego kto się zgłosi.

Katowice. Nędza rodzina bezrobot-
nych wzrasta z dnia na dzień. Zapasy
już się wyczerpały — wartościowe rze-
czy zostały spieniężone — ubrania, bie-
lizna, buty — już się wydarły a nowych
niema za co kupić. Tysiące rodzin zaczy-
na prowadzić życie niegodne człowieka.
Szczególnie ostro dadzą się odczuć obe-
cne mrozy, podczas których setki dzieci
marzną od głodu i zimna. Na szeroką
skale prowadzona akcja pomocy najbie-
dniejszym a między innymi działalność
Caritas'u, są kropla wody na żarzący
ogień. Potrzeba wspólnego złączenia się
wszystkich — „niechaj każdy choć coś
ze swego dołoży a całość sama się zło-
ży“, — „masz dużo — daj dużo, — masz
mało, daj mało“. Wielkie koła warstw
zamożniejszych zrozumiały swój obowią-
zek i poszły za głosem serca — przyjęli
na dożywianie biedne dziecko — chę-
tnie ofiarują starą odzież, jak suknie, bu-
ty, koszule, ubranie, bieliznę, — zapisali
się na członka Caritas'u a temsamem za-
pisałi się w złotą księgę wieczności. Są
jednak większe szeregi tych, którzy na
wszelką rozpacz i nędzę przygluszają
głos sumienia — boją się, aby nie uszczu-
plili swego dostatku! Oby nie usłyszeli
kiedyś słów Chrystusa „pragnęłam a
nie napoiście Mnie, „byłem głodny, a
nie nakarmiliście Mnie“, „byłem nagi a

nie przyodzialiście Mnie“. Pamiętajmy
o naszych obowiązkach chrześcijań-
skich! Tylko trochę miłości — trochę
wysiłku. Ofiarujmy choć skromne dary
na cele Caritas'u ul. Krasieńskiego 5, tel.
32-36, PKO. 300 115, a główna wygrana
nikogo nie minie w wielkiej kolekturze
wieczności, gdzie się ważyć będą nasze
losy.

Porządek miesiący.

(Z ust ludu.)

Kiedy Nowy Rok nastaje. Styczeń dobrze mrozi,
Gospodarz łuczywko łupie i drwa z lasu wozi.
Jeżeli ci jeszcze dosyć nie dokuczył Luty,
To pał dobrze na kominie i miej koczuch suty.
Każdy gospodarz zasiewa pierwszy groch na Marca,
Aby też próżnego nie miał na ognisku garnca.
We wigilij Zwiastowania, gospodynie w radę,
Żeby rychło sadzić głąby i zasiać rozsądę.
Przyjdzie Kwiecień, to ostatki ze stodół wymiata,
Ale za to z lada czego wianuszek już splota.
Zawita śliczny Małczek, w gaiczku słowiczek,
A choć to uboga wiosna, wszelako radosna.
Święty Stanisław len sieje. Zofia konopie.
A Urban jęczmień i owies każe kończyć, chłopie.
W Czerwcu jeszcze gospodarze resztę zboża sieją.
Jeśli upały słoneczne statecznie im grzeją.
A kobiety już nie dośpią, ani nie dojedzą,
Jeno pał lny i prosa, — na ogrodach siedzą.
Gdy Święty Jan łaki rosi, to chłop siano kosi,
Suszy, zwozi, a czasami i z wody wynosi.
W Lipcu się już kłosek korzy, że niesie dar Boży.
Kiedy Sierpień następuje, resztki zboża łoszą.
Albo sierpień dożynają i przepiórki płoszą.
Kiedy Wrzesień przyniósł jesień, to i zboża młóca,
Jedni sobie trą na żarnach, drudzy na targ włóca.
Przychodzi Święty Mateusz, chmiel z tyczek odzier:
Święty Michał z ula słodki plastr miodu wybiera.
W Październiku gospodarze kończą swoje siewy,
I kermasze odprawiają z wesołemi śpiewy.
W Listopadzie kobieciny poczną praść kądziele,
A co święto, co niedziele, brzęczy gdzieś wesele.
W Grudniu Adwent, — więc doświłkiem na Roraty chodzą
W wieczór przedzą, bajki prawią, hajnały zawodzą.
A na Gody, Tomasz tłuste kwiczały już kłuje,
Książd obnosi oplatki, Jan winem traktuje.

py tych organizacji; dla każdego czło-
wieka dobrej woli znajdzie się dogodna
forma organizacyjna. Dla tych, którzy
uznają konieczność konsekwencji w ży-
ciu osobistym działacza społecznego,
walczącego z plagą alkoholizmu, istnie-
ją zrzeszenia przyjmujące tylko abstynen-
tów (Katolicki Związek Abstynentów,
Polski Związek Księży Abstynentów,
Filarecki Związek Elsów, Związek Aka-
demików Abstynentów). Komu trudno
wyrzec się wszystkich napojów alko-
hольnych, a gotów jest zrezygnować z
trunków palonych, na tego czekają
wszechstanowe bractwa wstrzemięźli-
wości w poszczególnych parafjach. Kto
zaś nie chce się wiązać żadnym zob-
owiązaniem osobistym, a jednak pragnie
popierać ten doniosły ruch odrodzeni-
czego, tego powita z radością Polska Liga Prze-
ciwialkoholowa. Wybór jest więc istotnie
tak wielki, że każdy Polak i każda
Polka może stanąć w szeregi bojowni-
ków o trzeźwość. Czy tak się stanie, to
wykaże tegoroczny Tydzień Propagandy
Trzeźwości. Adresować prosimy: Skla-

dnica Abstynencka, Poznań, Aleje Mar-
cinkowskiego 26.

— Nowa ustawa prasowa. W mini-
sterstwie sprawiedliwości zakończone
zostały prace nad projektem nowych
przepisów prasowych, które zastąpić
mają obowiązujące przepisy. Projekt no-
wej ustawy prasowej przesłany został
do uzgodnienia międzyministerjalnego.
Będzie on, zgodnie z zapowiedzią min.
Michałowskiego, przedstawiony całom
ustawodawczym jeszcze w bieżącej se-
sjii.

Województwo śląskie.

* Zebranie konstytucyjne rady okre-
gowej Z. Z. Z. W czwartek w sali re-
stauracji „Pod Wypoczynkiem“ odbyło
się zebranie konstytucyjne rady okręgo-
wej ZZZ w Katowicach. Rada okręgo-
wa ZZZ stanowić będzie reprezentację
ludności pracującej Śląska. Zebranie za-
gail poseł Kuźma, prezes federacji kole-
jarzy polskich z Katowic, poczem u-
dzielił głosu posłowi Pączkowi z War-
szawy. Poseł Pączek wygłosił dłuższy

Nowoczesny system badania środków żywności

jest przyczyną coraz to bardziej wzrastającego po-
pytu na Norweski tran wątrobiany, przekonano się
bowiem, że Norweski tran zawiera nie tylko nie-
stwierdzoną nigdzie dotąd najwyższą ilość witamin
(500 jednostek witamin A. i 200 do 250 jednostek
witamin D. na 1 gram), ale też ilość jodu wystar-
czającą, by zapobiec tworzeniu się choroby wola.

TRAN NORWESKI

Zdrowie jedynym kapitałem
tylko dzięki MATTA PARANAI

referat o deklaracji ideowej i o znacze-
niu rady okręgowej, która powstaje ce-
lem skonsolidowania frontu robotniczego
w obronie praw pracowniczych. — W
skład rady okręgowej wejdą przedsta-
wicieli górnictwa, hutnictwa, kolejarzy
i pracowników umysłowych. Z kolei na-
stąpiły wybory zarządu. Prezesem zo-
stał poseł Piechoczek z Rybnika, wice-
prezesami posłowie Fesser i Rogacki,
sekretarzem poseł Kapuściński, skarb-
nikiem poseł Kuźma. Po obszernej dy-
skusji rada okręgowa ZZZ uchwaliła
wysłać do ministra przemysłu i handlu
dr. Zarzyckiego następujące pismo: Ra-
da okręgowa ZZZ w Katowicach, jako
reprezentantka ludności pracującej Ślą-
ska, przesyła p. ministrowi serdeczne
podziękowanie za wystąpienie w komi-
sji budżetowej sejmu przeciwko szkodli-
wym machinacjom kapitału obcego, —
zwłaszcza niemieckiego na Górnym Ślą-
sku i za wyrazy potępienia, wypowied-
ziane przez ministra pod adresem tych
Polaków, którzy wysługują się obcemu
kapitałowi i swymi nazwiskami pokry-
wają sprzeczną z interesami państwa
polskiego akcję tego kapitału“.

* Falszywe 10-złotówki. W Katowi-
cach, Król. Hucie i innych miejscowo-
ściach na Śląsku ujawniono, że w ostat-
nich czasach znajduje się w obiegu wię-
ksza ilość fałszywych monet 10-złoto-
wych. Policja aresztowała już kilka o-
sób, zajmujących się kolportowaniem
falszyfikatów i jest już na tropie całej
szajki fałszerzy.

* 13 nowych pociągów osobowych
od 8. bm. Dyrekcja kolei w Katowicach
postanowiła uruchomić z dniem 8. b. m.
nieczynny od 11 lat ruch osobowy mię-
dzy stacjami Mysłówce i Mała Da-
brówka z Sosnowcem przez Szopienice-
Roździeń. Z uwagi na wzmoczony ruch
w zagłębiu węglowym i konkurencję au-
tobusów udogodniony zostanie dojazd do
Sosnowca ze wszystkich pociągów, ida-
cych ze strony Tarnowskich Gór do Ka-
towic przez Bogucice w liczbie 8, z któ-
rych w Małej Dąbrówce będzie można
przejechać na pociąg do Sosnowca.
Również powrotne pociągi ze Sosnowca
ulożono tak, że w Małej Dąbrówce bę-
dzie można przejechać się do pociągu w
kierunku Tarnowskich Gór. Od strony
Mysłowic będzie 5 pociągów, z których
będzie można przejechać w Roździeń-
Szopienicach na pociąg idący do Sosno-
wca i odwrotnie. Dotychczas przejeżd-
żanie takie odbywało się w Bogucicach,
obecnie zaś, wskutek wyżej opisanej
zmiany, podróż będzie skrócona o 25 mi-
nut, a zatem będzie również i tańsza.

Z Katowickiego

Z komisji budżetowej sejmu śląskiego.

Na odbytem wczoraj posiedzeniu komi-
sji Budżetowo-Skarbowej Sejmu Śląskiego
odrączana już kilkakrotnie sprawa szczeblo-
wania śląskich funkcjonariuszów wojewódz-
kich i funkcjonariuszów związków komunal-
nych uległa znowu dalszemu odroczeniu. Po
krótkiej dyskusji przyjęto ustawę w spra-
wie zmiany niektórych postanowień usta-

wy z dn. 8 lipca 1925 w przedmiocie uposażeń funkcjonariuszy Woj. Śl.

Następnie budżet Śl. Rady Woj. referował p. poseł Witczak (N. Ch. Z. P.). Wysokość tego budżetu w preliminowanej sumie wynosi 1.654.115 zł. Bez większej dyskusji przyjęto pozycje na uposażenia, opłaty na ubezpieczenia, podróże służbowe i przesiedlenia, wydatki biurowe itp.

W dziale subwencji przyjęto pozycje: na prace kulturalno-oświatowe 190 tys. zł., na organizację oświaty pozaszkolnej 28 tys. zł., na Wojewódzki Komitet Wych. Fiz. 40 tys. zł., na Teatr Polski w Katowicach 200 tys. zł. oraz na subwencję dla Wydziału Powiatowego w Lublińcu 40 tys. zł.

Odroczeniu uległy następujące pozycje: Fundusz dyspozycyjny Śl. Rady Woj. i budżet Sekcji Teatrów Ludowych. Następne posiedzenie na wtorek. Na porządku dziennym dalsze pozycje budżetu Śl. Rady Woj.

Dyrekcja poczt i telegrafów donosi...

Katowice. Dyrekcja poczt i telegrafów w Katowicach przystąpiła do zbudowania konstrukcji żelazo-betonowej poddasza, w którym mieści się lokalna centrala telefoniczna. Aby nie powodować usterek w służbie telefonicznej, prace wykonywane są w porze nocnej w godzinach najsłabszego ruchu. Ponieważ mogą zająć wypadki, że wśród stuku młotów, telefonistki nie usłyszą dobrze zamawianych numerów telefonicznych — dyrekcja prosi abonentów o wyrozumiałość i cierpliwość i ewentualne kilkakrotne powtórzenie żadanego numeru. Zaznacza się przytem, że roboty te potrwać około dwóch tygodni i jak wyżej wspomniano, odbywać się będą tylko w nocy.

Przemysłowcy przed sądem.

Wczoraj przed Sądem Okręgowym w Katowicach rozpoczęła się wielka rozprawa o przemyt f-y „Schenker”. Przewodniczący p. sędzia dr. Borodziej, oskarża p. prokurator dr. Stankiewicz, obronił p. mec. dr. Herlinger. Na ławie oskarżonych zasiadli prokurent i deklarant firmy „Schenker” Maks Tichauer i Franciszek Sender z Katowic. Akt oskarżenia zarzuca im, iż jako przedstawiciele firmy lekspedycyjnej „Schenker” sprowadzali wagonowo różne części maszyn z firmy „Schmidt” z Düsseldorfu, przemycając je bez cła do Polski, wskutek czego narazili Skarb Państwa na wielkie straty finansowe. Kombinatorzy niszczyli prawdziwe frachty i nalepiłi fałszywe deklaracje. Po wykryciu tych manipulacji f-e „Schenker” odebrano koncesję, zaś Tichauera i Sendera postawiono w stan oskarżenia.

Na wczorajszej rozprawie odczytano akt oskarżenia i przeprowadzono wstępne badania. Rozprawa potrwa 4 dni. Budzi ona zainteresowanie w szerokich sferach kupieckich i przemysłowych. (k)

8 miesięcy — za niezgodę.

Katowice. Niejaki Augustyn Kowolik z Janowa zaskarżył do sądu robotników Franciszka Molika i Wiktora Włokę o pobicie. Zasiadli oni na ławie oskarżonych sądu okręgowego w Katowicach. Na wstępie rozprawy sąd proponował ugodę, na co zgodził się poszkodowany Kowolik. O ugodzie nie chcieli jednak słyszeć oskarżeni Molik i Włoka. W wyniku rozprawy zostało udowodnione, że osk. Molik i Włoka napadli na tle porachunków osobistych na Kowolika i dotkliwie go pobili. Sąd skazał więc oskarżonych, niechających zgody, na dotkliwą karę 8 miesięcy więzienia, nie zawieszając im wykonania kary. (k)

Kupił blaszany pierścień za 60 zł.

Katowice. W sobotę przed południem robotnik Jan M. z Kochłowic spotkał na ul. Marjackiej w Katowicach trzech osobników, którzy zaferowali mu złoty pierścień. Mucha kupił pierścień za 60 złotych, ku swemu przerażeniu jednak stwierdził, że pierścionek nie był złoty.

Krwawa bójka w restauracji.

Katowice-Zalęże. Restauracja Gałuszki w Zalężu przy ul. Wojciechowskiego 109, stała się terenem krwawej awantury. Kilku osobników, podpiszy sobie, wszczęło kłótnię z braćmi Emanuellem i Jerzym Górnymi. Powstała bójka, tak że Gałuszka musiał wezwać pomocy policji. Obu rannych braci odwieziono do szpitala, gdzie Jerzego zatrzymano, ponieważ został on ciężko ranny. Emanuel Górny po opatrzeniu udał się sam do domu. W czasie bójki wybite zostały szyby w restauracji, o co podej-

Listy naszych Czytelników.

Z Koła Przyjaciół Harcerstwa.

Bielszowice. Dnia 27 stycznia rb. odbyło się walne zebranie Koła Przyjaciół Harcerstwa w Bielszowicach. Koło w roku 1932 urządziło dwa festyny leśne, kurs sanitarny i gwiazdkę dla harcerzy, zakupiło sprzęt harcerski, umożliwiło drużynom harc. urządzić kilkutygodniowe obozy i czuwało nad pracą drużyn. Ze składek członkowskich zebrano 875,50 zł. Liczba członków w dniu 31 grudnia 1932 r. wynosiła 102. Na walnym zebraniu wybrano nowy zarząd do którego wchodzi: p. dyrektor kop. Fogt, jako prezes, p. naczelnik gminy Olszowski jako zast. prezesa, p. Wraniak jako sekretarz, p. kierownik Morawiec jako skarbnik, ks. proboszcz Niedziela, ks. wikary Szczerbowski, p. naczelnik lekarz dr. Skiba, p. zawiadowca kop. Wierzbowski, p. inż. Wilk, p. kierownik szkoły Jaroń, p. kier. szk. Dziurkiewicz, p. naucz. Jaromin, p. budowniczy Ligendza, p. sztygar Januszek, p. Niesporek, p. naucz. Hat i p. Kowalczyk. Do komisji rewizyjnej wybrano: p. naczelnika urzędu poczt. Teszlera, p. kierownika Moczelnego i p. Szymę. (k)

Piękny rozwój towarzystwa śpiewu „Moniuszko”.

§ Czyżowice. W niedzielę, dnia 22-go stycznia odbyło się walne zebranie tow. śpiewu „Moniuszko” w sali szkolnej, przy licznych udziałach członków. Na zebraniu przybyli: p. naczelnik gminy Gawlas oraz zasłużony działacz narodowy i śpiewacz p. Jan Stanina z Wodzisławia. Zebranie zagaił p. nauczyciel Woźniak, a przewodniczącym walnego zebrania obrano p. Jana Zajacę. Sprawozdania za rok ubiegły dały dowody wielkiej żywotności towarzystwa. W kwietniu 1932 r. koło składało się z 44 członków, obecnie zaś liczy ich 90, z czego 68 czynnych a 22 wspierających. Koło posiada bogaty repertuar pieśniowy, zwłaszcza pielęgnuje ono pieśń ludową. W okresie sprawozdawczym urządzono 5 wieczorków pieśni oraz 2 przedstawienia teatralne. Ze sprawozdania skarbnika wynika, że fundusze towarzystwa są dość znaczne, pomimo kosztów, jakie wynikły z urządzania powyższych wieczorków. Członkowie punktualnie i regularnie uczęszczali na lekcje śpiewu. Następnie zabrał głos p. Stanina z Wodzisławia, który w pięknych słowach określił wartości pieśni dla ducha narodowego. — Przystąpiono do wyboru no-

rzany jest Emanuel Grzegorzczak, zdołał on jednak zbiec.

Kradzież pieniędzy.

Ligota. Dnia 1. bm. skradziono z mieszkania restauratora Wilhelma Poloka 450 zł. Silnie podejrzany o dokonanie tej kradzieży jest niejaki B. A. z M. Dąbrowki, który przez dłuższy czas przebywał w restauracji a następnie widziany był przez lokatorów w mieszkaniu Poloka. (k)

Poświęcenie gmachu szkoły powszechnej.

Mysłowice. W środę przed południem w Mysłowicach przy ul. Sienkiewicza, odbyło się uroczyste poświęcenie nowego gmachu szkoły powszechnej. Narazie do użytku oddano 20 klas, dotychczas wydano na ten cel 75 000 zł. Poświęcenia dokonał ks. prałat Bromboszcz w obecności burmistrza Karczewskiego, nacz. Miedniaka, grona wizytatorów, członków rady miejskiej i zastępcy starosty z Katowic dr. Gawlasa. M. in. przemówienie wygłosił im. woj. Grażyńskiego nacz. Miedniak. (k)

Amatorzy głośniejszej muzyki.

Nowa Wieś. W nocy na 1. bm. włamano się do mieszkania Rajnholda Krepisa i skradziono aparat radiowy wraz z głośnikami i 30 płyt gramofonowych, łącznej wartości około 1000 zł. (k)

Produkcja nowego nawozu sztucznego.

Chorzów. Państwowa Fabryka Zw. Azotowych w Chorzowie rozpoczęła produkcję nawozu fosforowego o typie tomasynowym i o własnościach jednako-

wego zarządu, który przedstawia się następująco: prezes nauczyciel p. Wincenty Woźniak, zastępca p. Fr. Machnik, sekretarka naucz. p. Kondzielanka, zastępczyni p. A. Jakubczykówna, skarbnik p. H. Tannenberga. Do komisji rewizyjnej weszli pp. naczelnik gminy Gawlas i Jan Zajac. Bibliotekarzami zostali p. nauczycielka Wojtasówna i p. nauczyciel Chrobak. Dyrygentem nadal jest p. kier. szkół Musiolik, który ma wielkie zasługi koło rozwoju kółka śpiewaczego, za co członkowie darzą go wielkim zaufaniem i sympatją. W czasie zebrania panował nader poważny nastrój. Życzymy towarzystwu wszelkiej pomyślności w zbożnej pracy. Szczęść Boże!
Czyżowiczanie.

Z działalności towarzystwa śpiewu „Seraf”.

§ Rybnik. Towarzystwo odbyło walne zebranie w dniu 8 stycznia rb., na którym wybrano zarząd następujący: pp.: Tomasz Płaczek prezes, Jan Kupczak wiceprezes, Maksymilian Gawlik sekretarz, Józef Skrzypek zast. sekret., Ludwik Spindel skarbnik, Józef Sitek bibliotekarz, Alfons Gołąbek zast. bibliotekarza, Maria Skoczenkowa i Lucja Klamianka radne, Emanuel Głazowski, Władysław Szynolówna i Herman Jaderko komisja rewizyjna. Dyrygentem jest od szeregu lat p. Teofil Kuna. Zarząd przedłożył plan działalności na rok bieżący, w którym uwypuklił dwa najważniejsze punkty, mianowicie urządzenie koncertu szopenowskiego i obchód 20-iej rocznicy założenia towarzystwa. Koncert szopenowski z udziałem prezesa Zw. Śl. Kół Śpiewaczych p. dyr. Stońskiego odbędzie się w marcu i ma na celu poparcie akcji komitetu „Dni Szopenowskich” w Polsce, która zdążyła do sprawadzenia prochów wielkiego mistrza tonów do ziemi ojczystej. W roku bieżącym obchodzi towarzystwo 20 rocznicę założenia, która to uroczystość przygotowuje się na 20 i 21 maja rb. inauguracyjne otwarcie nastąpi w sobotę, dnia 20 maja, koncertem „Widma”, Stanisława Moniuszki. W niedzielę, dnia 21 maja odbędzie się nabożeństwo w intencji towarzystwa oraz koncert wszystkich chórów, biorących udział w uroczystości. Wobec tego prosimy uprzejmie wszystkie stowarzyszenia o nieurządzanie w tych dniach żadnych imprez, natomiast zapraszamy już dziś do wzięcia udziału w naszej uroczystości.
Członek.

przewiduje zbudowanie paru boisk sportowych, 2 korty tenisowe, boiska dla dzieci do zabawy oraz na znajdującym się stawie ustawienie łódek i uprzysiężenie ich dla szerokich warstw publiczności po niskich cenach. Chodzi jedynie o uzyskanie gruntu od Skarbofermu, które są własnością Pol. Kopalń Skarbowych. Magistrat uchwalił już w najkrótszym czasie przystąpić do pertraktacji, ażeby już z wiosną można przystąpić do budowy parku. Projekt jest na wielką skalę obliczony, tak, że po zrealizowaniu miasto Król. Huta otrzyma park jeden z największych z pośród miast województwa śląskiego.

Z Świętochłowickiego

Sprostowanie sprawozdania z gwiazdki dla bezrobotnych.

Świętochłowice. W sprawozdaniu za pomniano wyszczególnić kwotę 100.— zł złożonych na gwiazdkę dla bezrobotnych przez miejscowy cech rzeźnicki. Kwotę tę ujęto razem w zebranych ofiarach od kupców itp.

Fatalne skutki kłótni małżeńskiej.

Świętochłowice. Dnia 31. ub. m. 33-letni Paweł Mika (ul. Szkolna 2) podczas kłótni z żoną tracił garnek z wrzącą wodą i oblał 17-mies. syna Ryszarda, który doznał poważnego poparzenia głowy i piersi. Miejscowy lekarz udzielił poparzonemu dziecku pierwszej pomocy, poczem polecił odstawić go do szpitala Sp. Brackiej w Król. Hucie. Stan poparzonego dziecka jest beznadziejny. (s)

Unieszkodliwienie wielkiej szajki przemytników.

Kamień. W dniu 31 stycznia śląska straż graniczna w Kamieniu zlikwidowała szajkę przemytników, złożoną z 22 osób. Przemysłowcy przekradali się w białych prześcieradłach przez zaśniętą granicę z Niemiec do Polski. Strażnicy wezwali sąsiednie posterunki i ujęli wszystkich 22 przemytników. Pochodzą oni z Zagłębia Dąbrowskiego. Skonfiskowano przy nich 100 kg rodzynek, 75 kg pomarańczy, 20 kg migdałów i 16 kg maggi. (s)

Z Pszczyńskiego

Smaczna pieczeń świąteczna.

Kamionka. W nocy na 1. bm. niezłapani dotychczas sprawcy włamali się do warsztatu rzeźnika Antoniego Tabara i skradli mięso z dwu cieląt, około 8 kg. sadła i 10 kg. słoniny wędzonej, poczem zbiegli w niewiadomym kierunku. (s)

Z Rybnickiego

Kradzież książeczki oszczędnościowej i weksla.

Knurów. W czasie od 27. do 31. ub. mies. niezłapani dotychczas sprawcy wszedli do mieszkania st. przod. polic. Wincentego Motyki w Knurowie i skradli mu książeczkę oszczędnościową P. K. O., wystawioną na nazwisko córki jego Anieli, na kwotę 3 331 zł. i 48 gr., oraz weksel na 3000 zł., wystawiony przez Ignacego Szymurę z Czerwionki a podpisanym przez Ludwika Szymurę. O kradzieży książeczki oszczędnościowej powiadomiono P. K. O. i urzędy pocztowe. Ostrzega się przed ew. nabyciem skradzionego weksla. (r)

Z Tarnogórskiego

Napad bandycki na nauczyciela.

Na drodze leśnej z Żygłina do Biłbela, trzech zamaskowanych sprawców, ukrytych w gestwinie lasu, napadło na przechodzącego w tym czasie nauczyciela Bizonia Jana z Biłbela, którego powalili na ziemię. Jeden ze sprawców ręką zatkał mu usta, a pozostali dwaj skradli z kieszeni płaszczka 300 zł. Po napadzie sprawcy zbiegli w kierunku Brynicy. Pieniądze te nauczyciel Bizon pobral w Żyglinie w kierownictwie szkoły jako pobory za miesiąc luty. Pod zarzutem dokonania tego napadu względnie współudziału przytrzymano w dniu 2 bm. Gulbę Augustyna, lat 27, zam. w Żyglinie. Na miejscu wypadku funkcj. pol., prowadzący dochodzenia, znalazł czapkę Gulby zgubioną w czasie ucieczki. Ponadto przytrzymano Siwego Wilhelma, lat 26, również z Żygłina. Dalsze dochodzenia w toku.

Sprawa Galileusza.

Pod koniec 1932 r. ubiegło trzysta lat od głośnej sprawy Galileusza. Toteż niektóre czasopisma poruszyły tę sprawę, a nawet i publicznie ją rozważano, przycem naturalnie dostało się Kościołowi. Mówiono i pisano o intrygach zafanego Rzymu, o ofierze klerykalnego obskurantyzmu itp. Słowa Galileusza: „E pur si muove“ miały być hasłem walki, jednak zdrowa opinia zwyciężyła. W tej drażliwej sprawie parę słów wyjaśnienia, by rozwiać błędne zdania o roli Kościoła.

Prawdą jest, że Kongregacja św. Inkwizycji wydała w sprawie Galileusza dwa wyroki w r. 1616 i 1632, zabraniając mu drukować książki, stojące w sprzeczności z Pismem św., a kiedy się do tego nie zastosował, skazał go na odwołanie niektórych jego twierdzeń. A dlaczego doszło do tego. Przecież przed Galileuszem system obrótu ziemi około słońca głosili, jako system Pytagorasa (400 lat z górą przed N. Chr.): Mikołaj Kusa w dziele „De docta ignorantia“, a Rzym go nie przesładował, przeciwnie podniósł go do godności kardynała, Albert Widmanstadt, za co jako uczonego otrzymał od Klemensa VII rzdki podarunek i stał się jego sekretarzem, sławny Galileusz otrzymał od Pawła III listy zachęcające go do dalszej pracy na tem polu, a nasz Kopernik, kanonik warmiński, dzieło swe w tej sprawie poświęcił Pawłowi III („De revolutio nibus orbium caelestium“), zaś sprawa Galileusza zaśła tak daleko.

Powodem tego, to system ujęcia i przedstawienia tej sprawy naukowej. Wymienieni przedstawiali ją jako sprawę, system ściśle naukowy, zaś Galileusz chciał z niej zrobić system naukowo-religijny, teologiczny i dlatego Kościół był zmuszony zaprotestować. A więc fałszywe postawienie przez niego sprawy, kiedy zaczął występować nie jako astronom, ale jako teolog, głosząc publicznie i na piśmie „scholastyczną harmonję między systemem Kopernika i księgami Pisma św.“, żądając nawet „Przejścia systemu Kopernika jako dogmatu wiary“.

Ponieważ Rzym nie chciał ze sprawy ściśle naukowej robić sprawy dogmatu a Galileusz złożyłmi docinkami i zgryźliwymi traktatami chciał go do tego zmusić, zakazał mu nie zajmować się sprawami naukowymi, ale mieszać takowe do spraw teologicznych, do czego Kościół miał prawo.

Zaś co do nagonek na Kościół, że Galileusz męczono, jako słabowitego starca, to należy to napiętnować na podstawie ówczesnych świadectw jako potwarz, rzucaną na Kościół. Bajka ta powstała 150 lat później. Nicolini, przyjaciel Galileusza, poseł w księcia Toskańskiego w Rzymie, który w imieniu swe-

go pana stał jako obrońca Galileusza nie nie wspomina o rzekomych torturach, przeciwnie powiadamia swego pana o łagodności w obchodzeniu się z Galileuszem ze względu na jego wiek i powagę naukową. Podaje, że zaraz na drugi dzień po odwołaniu, 22 lipca 1632 odbył pieszo drogę od św. Piotra do kościoła della Minerva, gdzie złożył wyznanie wiary, zaś parę dni później odbył do Toskany podróż „cztery mile pieszo, aby użyć ruchu i ze świeżego powietrza korzystać. Przez cały czas trwania śledztwa mieszkał Galileusz u swego przyjaciela, wspomnianego Nicoliniego, zaś po śledztwie w zamku w ks. Toskańskiego w La Trinita dei monti, na górze Pincio, w najwspanialszym miejscu Rzymu.

Z powodu wyroku, skazującego Ga-

lileusza na odwołanie swych twierdzeń ukuli przeciwnicy Kościoła broń, iż Kościół się omylił w tej sprawie, a więc mylić się może, czyli odpada dogmat o nieomylności Kościoła. Otóż i ten zarzut jest oparty na nieznanomości względnie złej woli. Nie orzekł tutaj Kościół, jako całość, ani Papież, jako przedstawiciel Kościoła, tylko kolegium kardynałów, należących do Trybunału św. Inkwizycji, a więc nie wydany wyrok papieski ex cathedra w rzeczach wiary i obyczajów, ale tylko zwykły wyrok grona dostojników Kościoła, zaś Papież wyrok zganił, nie potwierdził, a kiedy sprawa się wyjaśniła św. Oficjum wyrok skasowało.

Tak się według źródeł przedstawia sprawa Galileusza, kto zaś inaczej głosi, dopuszcza się świadomie oszczerstwa.

Sprawy towarzystw.

Katowice. Zarząd Związku towarzystw mandolinowych woj. śl. zawiadamia, że walny zjazd delegatów polskich towarzystw mandolinowych i wyc. woj. śl. odbędzie się w niedzielę, dnia 5 marca 1933 r. o godz. 9 w Katowicach w sali Nalepy przy ul. Kościuszki 38. Towarzystwa mandolinowe niezorganizowane w Związku, mogą również swych przedstawicieli zaopatrzonych w upoważnienia swego zarządu — na powyższy zjazd wydelegować. Wnioski należy przelać najpóźniej do dnia 20 bm. do sekr. Związku w Katowicach przy ul. Szkolnej 7 a.

Nowy Bytom. Dzięki staraniom ruchliwego kierownika urzędu pośrednictwa pracy w Nowym Bytomiu odbędzie się w niedzielę, dnia 5 lutego br. w sali „Oberży Hutniczej“ w Nowym Bytomiu wielki wieczór koncertowo-teatralny. Koncertować będzie orkiestra mandol. Tow. Jaskółka z Rudy pod dyr. p. Króla oraz Tow. mand. im. Elsnera z Nowego Bytomia pod dyr. p. Ganzę. W programie utwory — Suppego, Szopena, Verdiego, Rittersa, Niewiadomskiego i wiele innych. Poza koncertem odbędzie się przedstawienie operetki pt. „Płacz Jagusia — śmieje się Jaś“ przy akompaniamencie poraz pierwszy orkiestry mand. w opracowaniu p. K. Króla. Poza tem obraz pt. „Taniec ulanów“. Zysk przeznaczony na rzecz bezrobotnych członków. Niewatpliwie zaszczyli społeczeństwo licznym przybyciem na bogatą tą imprezę. Ceny miejsc od gr. 40 do 1.50 zł.

Czulów, pow. Pszczyna. 5 bm. o godz. 16 w sali p. Drabika walne zebranie Tow. mand. Jaskółka.

Starlej W niedzielę 5 lutego odbędzie się zebranie grupy Związku Powstańców Śląskich o godz. 15 w lokalu p. Sprusia w bardzo ważnych sprawach. Uprasza się członków o liczne przybycie.

Kalendarzyk zebrań Zw. Poszkodowanych Uchodźców Śląskich.

Niedziela, dnia 5. lutego.

Bytków. Walne zebranie o godzinie 16 w lokalu p. Brysia przy ul. Michałkowieckiej.

Wielkie Hajduki. Zebranie miesięczne o godzinie 14 w lokalu p. Paczyńskiego przy ul. 16. lipca 17.

Rydułtowy. Nadzwyczajne zebranie o godz. 11. Lokale podany na miejscu.

Bielskowiec. Zebranie miesięczne o godz. 14 w ochronce.

Z uwagi na ważność tych zebrań poszczególne Zarządy upraszają o gremjalny udział.

Kalendarzyk zebrań Z. O. K. Z.

Niedziela, dnia 5. lutego.

Katowice-Brynów: Miesięczne zebranie koła miejscowego ZOKZ. o godz. 16 w Czytelnicy TCL (sypialnia kopalniana koło dworca).

Skrzyszów. Miesięczne zebranie koła miejscowego ZOKZ. o godz. 11.

Łaziska pod Wodzisławem: Miesięczne zebranie koła miejscowego ZOKZ. o godz. 15.

Gólkowice. Miesięczne zebranie koła miejscowego ZOKZ. o godz. 17-18.

Pawłów. Zebranie sprawozdawcze T. C. L. o godzinie 4 po poł. w lokalu szkoły I.

TEATR I SZTUKA.

TEATR POLSKI W KATOWICACH.

REPERTUAR:

Niedziela, dnia 5. bm.: „Występ Hanki Ordonówny“ o godzinie 20.

Wtorek, dnia 7. bm.: „Kupiec Wenecki“ — przedstawienie popularne o godzinie 20.

Środa, dnia 8. bm.: „Artyści“ o godzinie 20 — premjera.

REPERTUAR NA PROWINCJI:

Poniedziałek dnia 6. lutego: „Pod zarządem przymusowym“ Bielsko o godz. 19.30.

Piątek, dnia 10. bm.: „Pod zarządem przymusowym“ w Tarnowskich Górach o godzinie 19.30.

Repertuar kinoteatrów w Katowicach.

Kino Capitol: „Pod wrogim sztandarem“ i „Pożądana“.

Kino Casino: „Czemp“ z Jackie Cooperem i Wallace'em Berry.

Kino Colosseum: „Szatański plan“ z T. Mixem

Kino Palace: „Białe szatan“ prolongowany.

Kino Rialto: „Romeo i Julia“ z Dymszą, Tomem, Pogorzelską.

Kino Union: „100 m. miłości“ z Pogorzelską Dymszą, Tomem.

Repertuar kinoteatrów w Król. Hucie.

Kino Colosseum: I. Operetka filmowa „Śpiew, całus, dziewczyna“. II. Dramat sensacyjny „Ludzie szakale“.

Kino Apollo: I. Potężny obraz z życia lotników amerykańskich „Pogromcy nieba“. II. W szponach tygrysa“ w roli głównej Bob Custer.

Kino Roxy: I. „Miasto cudów“. II. „Blaski i cienie miłości“. III. Na scenie tańczący i gwiazdzący Czerkies Georj Wladiloff.

Program radiowy.

Niedziela, 5 lutego 1933 r.

Wrocław, Gliwice. Godz. 6.35 koncert. 8.15 koncert organowy. 9.10 poradnik niedzielny. — 10.00 nabożeństwo katolickie. 11.00 odczyt. 11.30 kantata Bacha. 12.00 muzyka jazzowa 13.05 koncert. 14.00 komunikaty. 14.10 rozmaitości. 14.30 stuchowisko. 15.30 odczyt. — 16.00 program dla dzieci. 16.30 koncert. 18.30 odczyt. 20.00 „Mudine“ — opera Lortzinga W przerwie około 21.00—21.15 komunikaty. 22.40 muzyka taneczna.

Morawska Ostrawa. Godz. 6.45 gimnastyka i rozmaitości. 7.30 koncert. 8.30 koncert organowy. 9.00 płyty. 9.25 odczyt. 9.40 koncert mandolinowy. 10.10 odczyt. 11.00 koncert. 12.05 koncert orkiestry 43 pp. 13.30 odczyt. 16.09 koncert. 17.30 odczyt. 17.45 płyty. 18.00 audycja niemiecka. 19.00 koncert. 20.05 koncert filharmonij. 22.00 komunikaty. 22.20 muzyka cygańska.

Dział handlowy.

Ceny targowe w Katowicach.

w dniu 1 lutego 1933 r.

Nabiał. Masło wiejskie funt 1.40—1.50. Masło młeczarniane funt 1.60—1.70, jaja 7—9 sztuk za 1.00, twaróg funt 0.40—0.50, mleko 1 litr 0.30 do 0.32.

Mieso. Wieprzowina funt 0.60—0.80, wieprzowina bez dokładki (kotlety) 0.90—1.00, wotowina 0.50—0.70, cielęcina 0.50—0.70, osierdzie, mózg itd. 0.45—0.60, skopowina 0.80—1.00, okrasa świeża 0.90—1.00, okrasa i mieso wędzone 1.00—1.20, łój 0.60—0.80, smalec 1.00—1.20.

Jarzyny. Kapusta biała funt 0.10—0.15, kapusta modra 0.15—0.20, marchew 0.10—0.20, pietruszka świeża (wiązka) 0.10—0.30, cebuła funt 0.10—0.30, Brukiel sztuka 0.05—0.15, czarne korzonki funt 0.50—0.60, kartofle (centnar 50 kg) 3.75—4.00, kartofle 20—22 funtów za 1.00, szpinak funt 0.60—0.80.

Owoce. Jabłka doborowe funt 0.80—1.20, jabłko do gotowania funt 0.45—0.70, sliwki suszone funt 0.50—1.00, cytryny sztuka 0.08—0.10.

Drób. Gołębie 0.60—0.80, gołębięta 0.70—0.80, kury 2.00—4.00, kaczki 4.00—6.00, gęsi 6.00—8.00 gęsi tuczone funt 1.00—1.30, gęsi tłuszc funt 2.00—2.25, indyczki i indyki 8.00—11.00.

Nadesłane.

Jeden z naszych czytelników pragnie nabyć powieści: 1. „Genowefa“, 2. „Sieroty“ i 3. „Hrabina Zembrzka“. Najchętniej kupiłby wymienione powieści w zeszytach czy też w arkuszach, ostatecznie jednak odbierze także komplety w sprawie. Posiadacze powieści niech się zgłoszą osobiście lub też pisemnie do „Katolika Polskiego“ w Katowicach, ul. św. Stanisława 4, które przeprowadzi wybór książek i uści za nie zaplate.

SPORT.

29 państw w walce o puchar Davisa.

Do tegorocznych rozgrywek tenisowych o puchar Davisa zgłosiło już udział 29 państw. — W grupie europejskiej: Niemcy, Anglia, Austria, Węgry, Szwajcaria, Czechy, Polska, Danja, Belgja, Holandia, Italia, Japonja, Pol. Afryka, Monako, Irlandja, Norwegja, Grecja, Rumunja, Jugoslawja. — W grupie południowo amerykańskiej: Brazylja, Argentyna, Chili, Peru, Urugwaj. — W grupie północno amerykańskiej: U. S. A., Kanada, Kuba, Meksyk.

Sokół I. Katowice.

W niedzielę, dnia 5. bm. o godzinie 17 odbędzie się na sali „Wypoczynek“ walne zebranie gniazda I. Katowice, na które zaprasza się wszystkich członków.

Film.

Związek Obrony Kresów Zachodnich wobec filmów niemieckich.

Bezpośrednio po ukazaniu się pierwszych wiadomości o zamiarach pewnych czynników w kierunku wprowadzenia w Polsce niemieckich filmów dźwiękowych, podjął okręg śląski zw. obrony kresów zachodnich energiczną akcję u władz centralnych w Warszawie, w celu niedopuszczenia do importu filmów niemieckich. Przypominamy, że już wiosną roku zeszłego zarząd okręgu śląskiego związku obrony kresów zachodnich powziął uchwałę, zwracającą uwagę na niebezpieczeństwo kulturalne, jakie filmy niemieckie dla terenu polskiego zawierają. Akcję interwencyjną prowadzi Związek Obrony Kresów Zachodnich w dalszym ciągu, a w dniach najbliższych przystąpi do generalnej mobilizacji opinii społecznej w kierunku wypowiedzenia się energicznie przeciwko wszelkim zamiarom wyświetlania dźwiękowców niemieckich w Polsce.

Przywóz filmów do Polski.

W październiku r. z. przywieziono z zagranicy do Polski 151 filmów (z tego 106 z Ameryki), z których oceniono 60. Nadto oceniono 16 filmów polskich. Z ogólnej liczby 76 filmów 2 były naukowe, 18 krajoznawczych, 1 o wysokiej wartości artystycznej, 2 artystyczne, 39 rozrywkowych dobrych, 13 rozrywkowych i 1 małowartościowy. 58 filmów było dozwolonych dla młodzieży, a 18 niedozwolonych, 87 dźwiękowych i 19 niemych. W listopadzie

r. z. przywieziono 153 filmy (z Ameryki 114), z których oceniono 86. Nadto oceniono 13 filmów polskich. Z ogólnej liczby 99 filmów tylko 2 były naukowe, 13 krajoznawczych, 2 artystyczne, 64 rozrywkowe dobre, 15 rozrywkowych i 3 małowartościowe. 73 filmy były dozwolone dla młodzieży, a 26 niedozwolonych, 84 dźwiękowe i 15 niemych.

„Czemp“ w kinie „Casino“.

Kino „Casino“ w Katowicach wyświetla obecnie na swym ekranie piękny i wzruszający film p. t. „Czemp“, reżyserji K. Vidora. Znany ten reżyser stworzył najpiękniejszy z filmów ostatnich lat, posługując się przytem tylko dorosłym mężczyzną i małym dzieckiem. Może niejednemu wyda się to niemożliwym? Przekonacie się jednak, że artyzm realizatorski K. Vidora pokonał wszelkie przeszkody, a pod jego batutą dają koncert gry: świetny aktor charakterystyczny, Wallace Beery i mały Jackie Cooper, zaścianający dawną „gwiazdę“ dziecięcą, Jackie Coogana. Jesteśmy przeto przekonani, że film ten, jako rewelacyjna atrakcja bieżącego sezonu filmowego w Katowicach będzie przedmiotem najwyższego zainteresowania. Jest bowiem prosty i szczery, jak prostą i szczerą jest miłość ojca i syna, wzruszający, jak ich przeżyła, jak gra Wallace'a Beery i Jackie Coopera, tej niezrównanej pary włóczędzów życiowych, zadowolonych zawsze ze swego losu, uśmiechniętych w każdej sytuacji, nawet wówczas, kiedy widzowie zatrzymują oddech w piersiach, a oczy wilgotnieją łzami...

Nowy film Kiepurę.

Dotychczasowe filmy z Kiepurą odniosły niebawmy sukces. Nasz rodak posiada nietylko wspaniałą, świetnie wyszkolony głos, ale tak-

że pierwszorzędne warunki zewnętrzne, nie też dziwnego. Ze wytwórnie filmowe wyrwyją go sobie formalnie. „Uia“ przystąpiła już do nakręcania nowego filmu z Kiepurą w roli głównej. Scenariusz napisała autorka poprzedniego filmu naszego rodaka, to znaczy „Pleśni nocny“. Reżyseruje słynny twórca „Indyjskiego grobowca“, Joe May. Wszystko wskazuje na to, że w niedługim czasie na ekranach całego świata zabłyśnie znowu świetny dźwiękowiec i znowu Jan Kiepurę oczaruje obie półkule swym czarodziejskim głosem.

Filmowanie przedstawień teatralnych.

Wydział sztuki przy ludowym komisariacie oświaty w Moskwie organizuje filmowanie przedstawień teatralnych przy zastosowaniu techniki filmu dźwiękowego. Udział w pracach podjętych w tym kierunku, wezmą m. in. znani reżyserowie rosyjscy: Meyerhold, Tairow, Pudowkin i Eisenstein.

Katastrofalna sytuacja kin polskich!

W tych dniach rozpoczynają obrachunki strat i zysków przedsiębiorstwa kinowe. Już dziś stwierdzić można, że ostatni sezon zamyka się dla kin polskich olbrzymimi stratami. Jak nas informują, przyczyną poniesionych strat jest wygórowany czynsz dzierżawny od lokali kinowych, który w licznych wypadkach sięga 20.000 zł za sezon. Przedsiębiorstwa kinowe zamierzają wystąpić z żądaniem obniżenia czynszu, bowiem komorne stanowi w większości kin prawie że całą pozycję kosztów handlowych, która w poważnym stopniu uniemożliwia tym przedsiębiorstwem nabywanie filmów o wysokiej wartości kulturalnej. Wiele kin polskich zamyka sezon zamknięciem swych podwoj, pozbawiając liczne rzesze pracowni-

ków zajęcia. Poza obniżeniem czynszu przedsiębiorstwa kinowe wystąpią z żądaniem obniżenia ceny za elektryczność. Elektrownie bowiem liczą kinom elektryczność po cenie światła a nie siły. Nasze władze powinny zainteresować się przyczynami katastrofalnej sytuacji kin i przyczyny te usunąć.

Wytwórnie filmowe przeżywają ostry kryzys.

Coś zaczyna się psuć w państwie duńskim, jeśli zważymy, że pod nazwą państwa duńskiego, mamy na myśli amerykański przemysł filmowy. Wiadomą jest rzeczą, że przemysł filmowy w Ameryce od dłuższego czasu przeżywa wielki kryzys. Frekwencja we wszystkich kinach na świecie zmalała, obrazy nie przynoszą już dawnych wpływów, nie więc dziwnego, że wytwórnie amerykańskie ogarnęła fala depresji. Trzy największe wytwórnie amerykańskie: „Fox“, „Metro-Goldwyn-Mayer“ oraz „United Artist's“ utworzyły jeden koncert, który ma produkować również obrazy w Europie. Świadczy to o tem, że jedna wytwórnia w tych ciężkich czasach nie może sobie dać rady z szalejącym kryzysem. Obecnie dowiadujemy się o nowej sensacji z Hollywood. Oto — jak donoszą depesze — wielki filmowy koncert amerykański „Paramount Public Co“ znalazł się pod nadzorem sądowym. Pasywa Paramountu wynoszą podobno 41 milionów dolarów, aktywa zaś — 23 miliony. „Paramount“ posiadał w swym gronie najlepsze gwiazdy, do których w pierwszym rzędzie zaliczyć należy: Marlene Dietrich, Maurice'a Chevalier, Harolda Lloyda, Miriam Hopkins, Nancy Carrol, Sylw Sidney, Gary Coopera i inn. Jak wiadomo, wytwórnię tę opuścił ostatnio reżyser Sternberg, powróciwszy do Europy.

Z całej Polski.

Szkodnik dla ruchu spółdzielczego
skazany na 5 lat więzienia.

Poznań. W poniedziałek po 3-dniowej rozprawie zapadł wyrok przeciw głośnemu oszustowi, dyrektorowi spółdzielni hipoteczno - kredytowej Czyżewiczowi, oskarżonemu o oszukańcze manipulacje na szkodę spółdzielni, a zwłaszcza udziałowców. Prokurator Hrabyk w przemówieniu swem podkreślił, że oszustwa Czyżewicza nie godziły tylko w majątek 600 członków spółdzielni, ale przedewszystkiem poczyniły wielkie szkody ruchowi spółdzielczemu. Z uwagi na to prokurator domaga się najwyższej kary tj. 5-ciu lat ciężkiego więzienia i utraty praw obywatelskich. Sąd wydał wyrok, mocą którego skazał Czyżewicza na 5 lat więzienia z pozbawieniem praw obywatelskich. Po obszernym uzasadnieniu sentencji wyroku, przewodniczący Cyprjan zarządził aresztowanie Czyżewicza ze względu na uzasadnioną obawę jego ucieczki.

Ojciec św. do robotników.

Ostatnio Ojciec św. przyjął na posłuchaniu 700 robotników zakładów Towarzystwa Marelli w Medjolanie, produkujących magnety i aparaty radiowe. Robotnicy ci przywieźli w darze Ojcu św. aparat radiowy w pięknej artystycznej szafce, naśladującej styl XVII wieku. Dziękując za ten dar Ojciec św. podkreślił piękno złożonej pracy i umiejętności, z jaką połączono sztukę techniczną z walorami artystycznymi. W dalszym ciągu swego przemówienia Papież wyraził wielkie zadowolenie, że z Jego Medjolanu przybyła tak liczna grupa pracowników z pod znaku zawodu, który zalicza się do najbardziej współczesnych objawów postępu wiedzy technicznej, t. j. automobilizmu, lotnictwa i radja. Stanowiących wyraz zwycięstwa ludzkości nad tajemnicami przyrody, zwiastującymi nowe liczne zwycięstwa w niedalekiej przyszłości. Wspomniał następnie pomoc, jaką radjo okazało przy szerzeniu Ewangelii i wszelkiej propa-

gandy. Nawiązując zaś do świeżego ogłoszenia Roku Świętego, zwrócił uwagę, że podczas gdy dawniej papieże potrzebowali conajmniej 4 do 6 miesięcy, aby wieść o Roku Świętym dotarła do całego świata, obecnie dzięki radju przemówienie Ojca św., wygłoszone w dzień wigilijny wysłuchane było w tej samej chwili przez kraje bardzo odległe a w parę godzin później z Szanghaju, Pekinu, Nowej Zelandji, San Francisco, z Kalifornji Papież otrzymał wiadomości o radości wywołanej przez ogłoszenie jubileuszu. Raduje się przeto Ojciec św. z zapału, z jakim robotnicy, przykładają się do pracy, łącząc się w jedną jakgdyby rodzinę. Papież wspomniał też przy tej okazji, że sam wzrósł w środowisku pracy a następnie rozdał medale Don Bosco zaznaczając, że znał go osobiście, osobiście ogłosił jego beatyfikację i od niego przejął hasło jego życia, którym było kroczenie zawsze w awangardzie postępu.

Brylanty w oku.

Znakomity tytoń, który w Belgji i Holandji kosztuje zaledwie grosze, w Niemczech, czy we Francji sprzedać można za dużą sumę. To też nic dziwnego, że przemysłnicy robią co mogą, by wszelkimi sposobami przewieźć przez granicę cenny dla nich towar. W siedzeniach samochodów, w oponach, w siódkach końskich, w wózkach z jarzynami ukrywano tytoń. Ale te kryjówki najczęściej wpadały w ręce celników. Wobec tego trzeba się było brać na nowe sposoby. Na taki właśnie sposób wzięła się pewna dama, szmuglująca brylanty. Miała ona szklane oko i pod tą sztuczną galką ukrywała djamenty.

Wydawnictwo: Katolika Polskiego Górnoślązka, Gońca Śląskiego, Katolika Śląskiego i Twiżdzki Śląskiej. — Za redakcję odpowiada: Franciszek Godula, Król. Huta. — Nakładem: Zjednoczone Wydawnictwo Gazet, Spółka z ogr. odp., Katowice, ul. św. Stanisława 4 tel. 14-14 Drukiem: Drukarnia Śląska S. ka z ogr. odp. Katowice Batorego 2 — tel. 8-78.

Sroda

1

lutego

Nasze

BIAŁE TYGODNIE

największa w roku sprzedaż towarów wyprawnych. Nie jesto frazes, lecz fakt. Robiliśmy długie przygotowania i sprzedajemy artykuły, które można dostać tylko u nas. Niech gospodynie, jako rzeczoznawcy, zbadają jokość naszych artykułów, a opinia nie może być inna jak: Rzeczywiście niezwykle tanio i tylko u BENNO KUTNERA. — Ogromny wybór!

Towar znanej dobroci! Niesłychanie tanio! Sprzedaż masowa zastrzeżona.
Tylko za gotówkę. — Oglądajcie okna wystawowe.

Wszystkie artykuły wyprawne zakupione u nas podczas białych tygodni, obrabiamy i wyszywamy za darmo w naszych warsztatach.

BENNO KUTNER, KATOWICE RYNEK NR. 12

RATUJECIE ZDROWIE

Najslawniejsze światowe powazi lekarzowie stwierdzili, że 75 procent chorób powstaje z powodu obstrukcji. Chory żołądek jest główną przyczyną powstania najrozmaitszych chorób, zanieczyszczenia krwi i tworzy się przemiana materji.

Słynne od 80 lat w całym świecie
ZIOŁA Z GÓR HARCU DRA LAUERA
jak to stwierdził prof. Berlin, Uniwersytetu Dr. Martin, Dr. Hochmeister i wielu innych wybitnych lekarzy, są idealnym środkiem dla uzdrowienia żołądka, usuwają obstrukcję (zatwardzenie), są dobrym środkiem przeczyszczającym, ułatwiają funkcję organów trawienia, wzmacniają organizm i pobudzają apetyt.

Zioła z gór Harcu Dr. Lauera usuwają cierpienia wątroby, nerek, kamieni żółciowych, cierpienia hemoroidalne, reumatyzm i artretyzm, bóle głowy, wyrzuty i liszaje.

Zioła z gór Harcu Dr. Lauera zostały nagrodzone na wystawach lekarskich najwyższem odznaczeniem i złoty medalami w Badeniu, Berlinie, Wiedniu, Paryżu, Londynie i wielu innych miastach. — Tysiące podziękowań otrzymał Dr. Lauer od osób wyleczonych.

Cena 1/2 pudełka zł. 1.50, podw. pudełko zł. 2.50
Sprzedaw. w aptekach i składach aptecznych.

TYLKO 10 GROSZY

Za pranie i prasowanie z polyskiem
od

kołnierzyka
zapłaci W. P. u nas

„ALBA“

Farbiarnia i Pralnia Chemiczna.

Katowice ulica Młyńska 4
Król. Huta Gimnazjalna 15
3-go Maja 59

Farbowanie i czyszczenie chemicz.
po najniższych cenach.

Jak kupić meble

to tylko w firmie

Śląski Dom Mebli

Katowice, ulica Stawowa 9 Tel. 12-77

Najniższe ceny. Wielki wybór.

Wejdz, a przekonasz się! Dogodne warunki spłaty. Solidna obsługa.

Dostarczamy bezpłatnie na cały G. Śląsk.

ODCISKI

zgrubiałą skórę i brodawki
usuwa bez bólu i bez
powrotne znany od 1/2 wieku

KLAWIOL

FABRYKA CHEM-FARMACEUTYCZNA
„AP. KOWALSKI“ WARSZAWA

Chorzy!

Leczę wszelkie choroby, przedewszystkiem
chroniczne, cierpienia na raka i weneryczne.
Uprasza się przynieść mocz poranny
Leczenie naturalne.

J. Sedlaczek

Katowice, ulica Piastowska nr. 3.

Godz. przyjęć: od godziny 9—12 i 4—6
w niedzielę od godz. 9—11.

Brozurki wysyłam bezpłatnie.

Miód! Masło

Miód lipowy pod gwarancją prawdziwie pszczełny, deserowo - kuracyjny, najlepszej jakości, — netto 2½ kg 7 zł, 4½ kg 10 zł, 9½ kg 18 zł, kolejną netto 27½ kg 50 zł, 56 kg 95 zł, wraz z blaszankami i opłatą pocztową względnie koleją. — Masło deserowe pod gwarancją 1. a. sortu i najlepszej jakości netto 5 kg 17 zł, 9½ kg 32 zł, wraz z opakowaniem i opłatą pocztową wysyła ku największemu zadowoleniu franko miejsce odbiorcze, za pobraniem

„PASIEKA“ Podwoleżyska Nr. 29 d.
(Małopolska).

Z pośród wszelkich zalecanych środków przeciw zaziębieniu, kaszlowi, chrypcy, chorobom dróg oddechowych, proszę unikać różnych naśladownictw i żądać od lat 10 znanych, prawnie strzeż. i dyplom.

„Pastylek Glazial“

które po przeprowadzonej w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych analizie uznane zostały jako specyfik farmaceutyczny.

Do nabycia w aptekach i drogeriach P. T. Aptekarzom odpowiedni rabat. — P. T. lekarzom na żądanie próbek gratis.

Jedyny wytwórca „GLAZIAL“ J. Pasternak.
Bielsko, Śląsk.

NERWOL

Chemika D-ra Franzosa, jedyny radykalny i wypróbowany środek (nacierante) przeciw

REUMATYZMOWI

kluciu z powodu przeziębienia, postrzałowi, ischiasowi itp. wszędzie do nabycia.

Wyrób i główna sprzedaż

APTEKA MIKOLASCHA
Lwów, Kopernika 1.

Posad poszukuje

Dla samodzielnie pracującej służalce, lat 28, będącej 8 lat w jednej posadzie, poszukuje od zaraz zajęcia w katolickim domu. Zgłoszenia do administracji pisma pod „Uczciwa“.

Przez drobne ogłoszenie wyszko znaleźć!

NAUKA

Dyrekcja Śląskiej Szkoły Muzycznej w Katowicach ul. Szopena 16 przyjmuje zapisy uczniów na II półrocz (do 10 lutego) do wszystkich działów muzyki. Dla dzieci urzędniców zniżka ulgi w opłacie. Uczniowie korzystają z ulg tariffowych kolejowych 75 proc.

KUPNA

Kupuje złoto, srebro, plące najwyższe ceny. Polecam wielki wybór zegarków, obrączki ślubne po niskich cenach. Zakład Zegarmistrzowski - Zielenicy, Katowice, Markacka 3.

SPRZEDAŻ

Mięso, pięciokilowe paczki pocztowe, codziennie świeże, najlepszej jakości, tylko cięte zł. 5.—, wolowe zł. 4.70, miód prawdziwy pszczełny zł. 9.— wysyła opłacone za pobraniem „Dom Eksportowy“ Pomorzany 27.

Górnośląskie Biuro „TRANZAKCJA“

Katowice, Św. Jana 12
Telefon 21-63.

Między innymi: Ma bardzo wielki wybór okazjonalnych kamieni, will, restauracji, sklepów, piekarni, parcel, domków, dzierżawy takowych bardzo korzystnie oraz wynajm mieszkań.

Okazyjne kupno:

Kamienica 2-piętrowa, rodzaj willi, 20 ubikacji komfortowych, 2 garaże, ogrodu owocowego 950 m², dochód roczny 13.000 zł. w pięknym położeniu (Katowice), gotówki potrzeba 90.000 zł.

Gospodarstwo 4 - morgowe (drenowane) z zabudowaniami za cenę 7.500 zł., gotówka 6.000 zł.

Domki murowane przy głównej szosie, ogrodu 900 m² za cenę 13.000 złotych.

Na realność lub na parcelę poszukuje się 2000 zł. pożyczki na pół roku na pierwszą hipotekę.

Do przedsiębiorstwa handlowego poszukuje się wspólnika lub pożyczki do 2.000 zł.

Między innymi w różnych miejscowościach pożyczki już od 5000 zł bardzo korzystnie do nabycia.

Wszelkie zgłoszenia do sprzedaży przyjmują biuro „TRANZAKCJA“ bezpłatnie.

Między innymi w wielu miejscowościach drobne ogłoszenie w naszej gazecie!

Czytajcie naszą gazetę